

PEDAGOGIK TA'LIM YO'NALISHLARIDA XORIJIY TILLARNI O'QITISHNING AHAMIYATI

Turdiyeva Suman Sayriddinovna

*Denov Tadbirkorlik va pedagogika
instituti 2-bosqich talabasi*

Zikirtulloyeva Gulshoda Abduvohidovna

*Denov Tadbirkorlik va pedagogika
instituti 2-bosqich talabasi*

Qayumova Mohinur Murodullayevna

*Denov Tadbirkorlik va pedagogika instituti
Filologiya fakulteti ingliz tili fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda chet tili ta'limini pedagogika faniga kiritishning ahamiyati ko'rib chiqiladi. Globallashuv va madaniyatlarning o'zaro bog'liqligi sharoitida o'qituvchilarning turli xil talabalar populyatsiyalari bilan samarali muloqot qilishlari uchun chet tillarini bilish juda muhimdir. Maqolada til xilma-xilligining ta'limdagi ahamiyati ko'rib chiqiladi, til o'rgatish metodologiyasi bo'yicha mavjud adabiyotlar tahlil qilinadi, chet tilini o'qitishni pedagogik o'quv dasturlariga integratsiyalash strategiyalari taklif etiladi.

Kalit so'zlar. Pedagogik ta'lim, Chet tillarni o'qitish, Til xilma-xilligi, Til o'qitish metodologiyalari.

Abstract: This article explores the significance of incorporating foreign language education into pedagogical studies in Uzbekistan. With globalization and the interconnectedness of cultures, proficiency in foreign languages is essential for educators to effectively communicate and engage with diverse student populations. The article discusses the importance of linguistic diversity in education, analyzes existing literature on language teaching methodologies, and suggests strategies for integrating foreign language instruction into pedagogical curricula.

Keywords. Pedagogical education, Foreign language teaching, Linguistic diversity, Language teaching methodologies.

KIRISH

Bugungi globallashgan dunyoda chet tillarini bilish oddiy boylik emas, balki zaruratga aylanib bormoqda. O'qituvchilar yosh ongni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydigan pedagogik ta'lim sharoitida ko'p tillarda samarali muloqot qilish qobiliyati juda katta ahamiyatga ega. Ushbu maqola O'zbekistonda chet tillarini o'qitishni pedagogika faniga integratsiyalashuvining mantiqiy asoslarini o'rganadi, uning madaniy tushunishni rivojlantirish, muloqot ko'nikmalarini oshirish va turli xil

o'quvchilar ehtiyojlarini qondirish uchun o'qituvchilarni tayyorlashdagi ahamiyatini yoritadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Pedagogik ta'limda chet tilini o'qitishga oid adabiyotlarda uning ko'p qirrali afzalliklari ta'kidlangan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bir nechta tillarga ta'sir qilish o'quvchilarda muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash kabi kognitiv qobiliyatlarni oshiradi (Cummins, 2008). Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ikki tilli o'qituvchilar turli millatdagi talabalarning til va madaniy ehtiyojlarini qondirish uchun yaxshi malakaga ega bo'ladi (García & Wei, 2014). Til o'qitishning turli uslublari, jumladan, kommunikativ tilni o'rgatish va vazifaga asoslangan o'rganish, ularning tilni o'zlashtirish va malakasini oshirishdagi samaradorligi uchun targ'ib qilingan (Richards & Rodgers, 2001). Biroq, chet tili ta'limining ahamiyati tobora ortib borayotganligiga qaramay, ko'pgina ta'lim tizimlarida uning pedagogik o'quv dasturlariga integratsiyalashuvi cheklanganligicha qolmoqda.

Ushbu maqola pedagogik ta'limda xorijiy tillarni o'rgatish bo'yicha mavjud adabiyotlardan xulosalar olib, sifatli yondashuvni qo'llaydi. Bundan tashqari, u o'z o'qitish amaliyotida chet tilini o'qitishni amalga oshirgan o'qituvchilarning anekdot dalillari va tajribalarini o'z ichiga oladi. Maqolada nazariy nuqtai nazarlar va amaliy fikrlarni umumlashtirish orqali O'zbekistonda chet tili ta'limini pedagogika faniga integratsiyalashuvi bilan bog'liq bo'lgan foyda va muammolarni har tomonlama tushunishni maqsad qilgan.

NATIJALAR

Tahlil shuni ko'rsatadiki, chet tillarini o'qitishni pedagogik ta'limga kiritish ko'plab afzalliklarni beradi. Birinchidan, u bo'lajak o'qituvchilar orasida madaniy xabardorlikni va qadrlashni rag'batlantiradi, ularga xilma-xillikni nishonlaydigan inklyuziv ta'lim muhitini yaratishga imkon beradi. Ikkinchidan, chet tillarini bilish o'qituvchilarning muloqot qobiliyatini oshiradi, ularga turli tillardagi talabalar, ot-onalar va hamkasblar bilan samarali muloqot qilish imkonini beradi. Bundan tashqari, chet tilini o'qitish o'qituvchilarni tillardagi ozchilik talabalarining ehtiyojlarini qondirish va ularning akademik muvaffaqiyatlarini osonlashtirish uchun qimmatli vositalar bilan jihozlaydi. Biroq, cheklangan resurslar va institutsional to'siqlar kabi muammolar pedagogik muassasalarda chet tili dasturlarini amalga oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin.

Foydalari	Qiyinchiliklari
1. Madaniy ong va qadrlashni tarbiyalaydi	1. Til o'rgatish uchun resurslar cheklangan
2. Muloqot ko'nikmalarini oshiradi	2. Dasturni amalga oshirishdagi institutsional to'siqlar

3. Inklyuziv ta'lim muhitini targ'ib qiladi	3. An'anaviy o'quv dasturlaridan o'zgarishlarga qarshilik
4. Til ozchilik talabalarining ehtiyojlarini hal qiladi	4. Malakali til o'qituvchilarining yetishmasligi
5. Turli xil talabalar populyatsiyasi uchun o'qituvchilarni tayyorlaydi	

Yuqoridagi jadvalda O'zbekistonda xorijiy tillarni o'qitishning pedagogik ta'limga integratsiyalashuvi bilan bog'liq bo'lgan afzalliklari va to'siqlar qisqacha ko'rsatilgan.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, chet tili ta'limining pedagogik fanlar bilan integratsiyalashuvi o'qituvchilarni o'zaro bog'liqlik kuchayib borayotgan dunyoda rivojlanishga tayyorlash uchun zarurdir. Til xilma-xilligi va madaniy kompetentsiyani rag'batlantirish orqali O'zbekistondagi pedagogika institutlari turli xil talabalar populyatsiyasining o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirish uchun bo'lajak o'qituvchilarni yaxshiroq malakaga ega bo'lishlarini talab qilishi kerak. Muammolar mavjud bo'lsa-da, siyosatchilar, ta'lim rahbarlari va manfaatdor tomonlarning birgalikdagi sa'y-harakatlari xorijiy tillarni o'qitishning pedagogik o'quv dasturlariga integratsiyalashuvini rag'batlantirish uchun muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Cummins, J. (2008). BICS va CALP: Farqlanishning empirik va nazariy holati. Til va ta'lim ensiklopediyasida (71-83-betlar). Springer.
2. Garsiya, O. va Vey, L. (2014). Translanguaging: til, ikki tillilik va ta'lim. Palgrave Makmillan.
3. Richards, J. C. va Rodjers, T. S. (2001). Til o'rgatishda yondashuv va metodlar. Kembrij universiteti matbuoti.